

Vägverkets föreskrifter om samråd och miljökonsekvensbeskrivningar m m i förstudier, vägutredningar och arbets- planer;

Utkom från trycket
den 19 april 2001

beslutade den 9 april 2001.

Vägverket föreskriver med stöd av 23 a § och 38 § vägkungörelsen (1971:954) följande.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller genomförande av förstudie och vägutredning samt samråd och miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i samband med förstudie, vägutredning och arbetsplan enligt väglagen (1971:948) och vägkungörelsen (1971:954).

2 § Bestämmelser om samråd, MKB och kungörande finns även i 6 kap. miljöbalken, väglagen (1971:948), vägkungörelsen (1971:954) och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Allmänna bestämmelser

Samråd

3 § Samråd syftar till en kommunikation och innebär att väghållningsmyndigheten fortlöpande skall ta tillvara synpunkter under hela planerings- och projekteringsarbetet och vid arbetet med en MKB. Samråd kan vara såväl muntligt som skriftligt.

4 § Inbjudan av allmänhet och organisationer till samråd skall ske genom kungörelse i ortstidning, brev eller annat lämpligt förfaringsätt. I inbjudan skall anges tid och plats för samrådsmötet eller när och på vilket sätt synpunkter senast skall lämnas. Underlag för samrådet skall ingå i inbjudan eller finnas tillgängligt.

5 § Resultatet av samrådet skall redovisas i en samrådsredogörelse, som skall upprättas och fogas till förstudien, vägutredningen respektive arbetsplanen. I samrådsredogörelsen skall redovisas hur samrådet har genomförts och de synpunkter som har framförts.

MKB-arbetet

6 § En MKB skall grundas på de analyser och bedömningar av miljökonsekvenser som görs fortlöpande under hela planeringen och projekteringen av ett vägprojekt.

7 § Analyserna skall omfatta hur väganläggningen, dess byggande, drift och trafikering förväntas påverka följande faktorer och samspelet mellan dem: Människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt samt annan hushållning med material, råvaror och energi.

8 § Analyserna skall leda fram till en dokumenterad bedömning av både direkta och indirekta miljökonsekvenser. Med indirekta miljökonsekvenser avses exempelvis konsekvenserna av eventuella trafikförändringar på närliggande vägnät och av den utveckling av bebyggelse och näringsliv som väganläggningen kan förväntas ge upphov till.

MKB-dokumentet

9 § En MKB skall anpassas till vägprojektets och konsekvensernas art och omfattning. Detaljeringsgraden skall anpassas till det aktuella planeringsskedet. Avgränsning av innehåll och omfattning skall bland annat grundas på vad som framkommer vid samråd.

10 § För flera likartade eller sammanhängande mindre vägombyggnader eller markanspråk enligt 28 § väglagen (1971:948) får en gemensam MKB upprättas. I denna skall dock varje specifik åtgärd och dess effekter och miljökonsekvenser anges.

11 § Vid omläggning av en väg i ny sträckning skall MKB:n även belysa konsekvenserna för och eventuella åtgärder på den befintliga vägen.

12 § Av en MKB skall, utöver vad som anges i 6 kap. 7 § miljöbalken, framgå

1. vägprojektets syfte och samband med andra projekt samt överensstämmelse med annan markanvändningsplanering och med miljöprogram eller motsvarande,
2. skälen för avgränsningen av innehåll och detaljeringsgrad,
3. befintliga miljökvaliteter, markanvändning och trafikförhållanden inom influensområdet samt förväntad utveckling,
4. förväntade direkta och indirekta miljöeffekter och miljökonsekvenser av att det planerade vägprojektet genomförs samt hur olika intressen berörs, bland annat enligt bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

13 § Om länsstyrelsen har beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skall av MKB:n, utöver vad som anges i 12 §, framgå

1. information om hur alternativa lösningar, vägkorridorer och vägutformningar och dessas miljökonsekvenser har beaktats i planerings- och projekteringsarbetet,
2. i vilken mån skadeförebyggande åtgärder förutsatts ingå vid bedömningen enligt 12 § 4.,
3. jämförande bedömning av alternativa skadeförebyggande åtgärder – även i byggskedet – avseende effekter och kostnader och med en redovisning av hur relevanta miljömål, hänsynsregler och miljökvalitetsnormer kan tillgodoses,
4. vilka metoder och informationskällor som använts samt osäkerheter i genomförda analyser och bedömningar,
5. vilken miljöexpertis som medverkat i MKB-arbetet.

14 § I en MKB får hänvisning göras till en annan del av vägutredning eller arbetsplan, exempelvis i fråga om detaljerade beskrivningar av trafikförhållanden.

Kvalitetssäkring av MKB

15 § Innan en MKB lämnas till berörda länsstyrelser för godkännande skall väghållningsmyndigheten kontrollera att kvalitén är god. Genom kontrollen skall säkerställas att MKB:n tillsammans med övriga projekthandlingar ger prövande myndighet erforderlig vägledning i fråga om

1. valet av miljöanpassade lösningar och bidrag till att miljömål uppfylls,
2. vad som är viktiga förhållanden och miljökonsekvenser,
3. redovisning och jämförelse av samtliga relevanta alternativ,
4. hur hänsynsregler och miljökvalitetsnormer enligt 2 och 5 kap. miljöbalken har tillgodosetts,

5. arbetet med MKB:n och att det skett enligt gällande bestämmelser.

Särskilda bestämmelser om förstudie

Allmänt

16 § En förstudie skall grundas på en sammanställning av befintlig information om bland annat miljöförhållandena.

17 § Om det i ett vägprojekt även skall ingå en ansökan om tillstånd enligt 7 och 9-12 kap. miljöbalken, skall sådana frågor behandlas vid tidigt samråd och så utförligt att under-laget blir användbart för alla prövningar som berörs och så att kraven i 6 kap. miljöbalken uppfylls. Miljöbalken innehåller även andra krav på hänsynstaganden och prövningar.

18 § En förslagshandling förstudie skall innehålla

1. en problembeskrivning som innehåller orsakerna till att åtgärder studeras,

2. berört geografiskt område inklusive uppgifter om berört väg- och annat kommunikationsnät, deras funktion och trafikförhållanden,

3. en beskrivning av områdets allmänna karaktär och miljösituation,

4. aktuella åtgärder och deras bedömda effekter och konsekvenser,

5. planer och planeringsunderlag,

6. en samrådsredogörelse.

19 § En förstudie är komplett när följande handlingar och uppgifter fogas till förslagshandlingen:

1. Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

2. Vaghållningsmyndighetens ställningstagande till fortsatt arbete, bland annat omfattningen och inriktningen av MKB:n i nästa skede.

20 § För flera likartade eller sammanhängande mindre väg-ombyggnader eller markanspråk enligt 28 § väglagen (1971:948) får en gemensam förstudie upprättas. I denna skall dock varje specifik åtgärd anges.

Tidigt samråd

21 § Samrådet skall, utöver vad som framgår av 6 kap. 4 § miljöbalken, grundas på en problembeskrivning samt befintliga planer och planeringsunderlag. Samrådet skall inledas tidigt i förstudieprocessen. Frågor för det fortsatta förstudiearbetet, däribland möjliga åtgärder för att lösa problemen, utredningsområdets storlek, intressen i området och tänkbara miljöeffekter skall behandlas.

Samrådet skall även behandla det kommande arbetet med MKB:n med avseende på frågor om innehåll, utformning och erforderlig kompetens.

Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

22 § Förslagshandling förstudie skall inges till länsstyrelsen för beslut om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Väghållningsmyndighetens ställningstagande

23 § Väghållningsmyndigheten skall i förstudien ange på vilket sätt arbetet skall drivas vidare. De som lämnat skriftliga synpunkter skall informeras om ställningstagandet.

Särskilda bestämmelser om vägutredning

Samråd, inklusive utökat samråd

24 § Samrådet skall grundas på förstudien och den kunskap som finns i övrigt.

25 § Om länsstyrelsen i förstudien har beslutat att vägprojektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skall väghållningsmyndigheten vid utarbetandet av vägutredningen samråda med berörda länsstyrelser och kommuner samt med den allmänhet som kan antas bli särskilt berörd.

26 § Om länsstyrelsen i förstudieskedet har beslutat att vägprojektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, skall ett utökat samråd ske enligt 6 kap. 5 § miljöbalken. Vid samrådet skall tas upp de alternativa vägkorridorer som skall studeras vidare samt skälen för att andra lokaliseringar inte skall studeras.

MKB-dokumentet

27 § Av en MKB för en vägutredning skall, utöver vad som anges i 10-14 §§, framgå

1. i vilken mån miljöhänsyn inverkat på identifieringen av de vägkorridorer som studerats,
2. en jämförande bedömning av alternativa vägkorridorer,
3. i vilken mån det bedöms möjligt att i ett senare skede lösa eventuella konflikter, hindra skador samt förbättra miljön,
4. viktiga förutsättningar för att miljöanpassa vägens sträckning och utformning i den fortsatta planeringen.

28 § Vaghållningsmyndigheten skall se till att länsstyrelsen inför beslut om godkännande av MKB:n även har tillgång till förstudien samt det framtagna materialet i vägutredningen.

Kungörande

29 § Om länsstyrelsen har beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skall vägutredningen och MKB:n kungöras och ställas ut. Förstudien, vägutredningen och den av länsstyrelsen godkända MKB:n skall därvid hållas tillgängliga för allmänhetens granskning.

30 § Vaghållningsmyndigheten bestämmer under vilken tid och var utställelsen skall ske. Av kungörelsen skall framgå var handlingarna hålls tillgängliga, till vem ett yttrande skall skickas och att inkomna yttranden hålls tillgängliga hos vaghållningsmyndigheten under utställsetiden. Kungörelse om utställelsen skall föras in i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller i endera av dessa på det sätt som vaghållningsmyndigheten bestämmer.

Redovisning, ställningstagande

31 § Efter utställelse av vägutredningen skall vaghållningsmyndigheten i ett utlåtande sammanställa och kommentera de synpunkter som kommit in. Av utlåtandet skall framgå hur framförda synpunkter har beaktats i det slutliga förslaget eller skälen för att så inte har skett. Av utlåtandet skall även framgå hur kraven i 2-5 kap. miljöbalken är tillgodosedda. Utlåtandet skall fogas till vägutredningen.

32 § Länsstyrelsen skall ha tillgång till inkomna yttranden och normalt även till utlåtandet innan det slutliga yttrandet i ärendet avges.

33 § Vaghållningsmyndigheten skall ta ställning till om och på vilket sätt arbetet skall drivas vidare. Ställningstagandet skall redovisas i en beslutshandling. Myndigheten skall ange vilket, i undantagsfall vilka, av de utredda alternativen som skall läggas till grund för fortsatt projektering eller utgöra myndighetens förslag till Vägverket inför regeringens tillåtlighetsprövning av vägutredningen enligt 17 kap. miljöbalken.

34 § I ärenden som skall tillåtlighetsprövas av regeringen enligt 17 kap. miljöbalken skall vaghållningsmyndigheten överlämna vägutredningen, beslutshandlingen och tidigare framtaget material såsom förstudie m m, till Vägverket i det antal exemplar som verket bestämmer. Vägverket skall, efter remiss av ärendet i erforderlig omfattning, med eget yttrande överlämna vägutredningen och övriga handlingar till regeringen för beslut.

Särskilda bestämmelser om arbetsplan

Utökat samråd

35 § Det utökade samrådet enligt 16 § väglagen (1971:948) och 6 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken skall grundas på förstudien och den kunskap som finns i övrigt. Sammanträde enligt 27 § vägkungörelsen (1971:954) kan utgöra en del av det utökade samrådet.

MKB-dokumentet

36 § Av en MKB för en arbetsplan skall, utöver vad som anges i 10-14 §§, framgå

1. hur MKB-arbetet har påverkat vägutformningen,
2. miljökonsekvenserna av den valda utformningen av vägprojektet och kompensationsåtgärder som särskilt kan motiveras,
3. behov av uppföljning av vägprojektets miljökonsekvenser och förslag till eventuellt uppföljningsprogram, vilket skall motiveras i varje del.

37 § Vaghållningsmyndigheten skall se till att länsstyrelsen inför beslut om godkännande av MKB:n även har tillgång till

förstudien, vägutredningen om sådan har utförts och det framtagna materialet i arbetsplanen.

Redovisning, ställningstagande

38 § Av den upprättade och, när det behövs, den fastställda arbetsplanen skall framgå

1. vilka av de i MKB:n upptagna skadeförebyggande åtgärderna och övrig miljöanpassning samt kompensationsåtgärder som avses att genomföras och skälen till att dessa bedöms tillräckliga,

2. vilka åtgärder som skall utredas vidare i byggskedet för att tillgodose förväntade krav på projektets miljöanpassning,

3. hur miljöbalkens hänsynsregler och bestämmelser om miljökvalitetsnormer skall tillgodoses,

4. om projektets miljökonsekvenser skall följas upp och vilka miljöaspekter som skall ingå i uppföljningen.

39 § Inkomna yttranden efter utställelse av en arbetsplan skall sammanfattas och kommenteras i ett utlåtande. Detta skall fogas till arbetsplanen inför väghållningsmyndighetens begäran om fastställelse.

40 § Länsstyrelsen skall normalt ha tillgång till utlåtandet innan det slutliga yttrandet enligt 18 § väglagen (1971:948) avges i ärendet.

Kvalitetssäkring

41 § Væghållningsmyndigheten ansvarar för att föreskrivna skadeförebyggande åtgärder och övrig miljöhänsyn inarbetas i projektets bygghandlingar.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juni 2001 då Vægverkets föreskrifter (VVFS 1993:14) om miljökonsekvensbeskrivningar enligt 15 § väglagen (1971:948) och om kompletterande uppgifter i arbetsplan skall upphöra att gälla. I fråga om vægutredning och arbetsplan skall de äldre föreskrifterna tillämpas om MKB:n har överlämnats till länsstyrelsen före ikraftträdandet.

LARS BERGFALK

Åke Larsson